

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра української літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____
«____» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Українознавство в контексті становлення
і розвитку національної освіти»

напрямок підготовки 01 Освіта; 03 Гуманітарні науки

спеціальність 014.01 Середня освіта (українська мова і література)

Факультет філології

Робоча програма «Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти» для студентів за напрямом підготовки 01 Освіта - 014.01 Середня освіта (українська мова і література), 03 Гуманітарні науки - 035.03 Філологія (українська мова і література)

„____» _____ 20__ р.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
Вівчарик Н. М. – кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури

Протокол від «____» _____ р. № _____

Завідувач кафедри української літератури _____ Хороб
С.І.

(підпис) _____ (прізвище та ініціали)
«____» _____ 20__ р.

Схвалено методичною комісією Факультету філології.
Протокол від «____» _____ 20__ р. № _____

«____» _____ 20__ р.
Голова _____ (Мартинець А.М.)
(підпис) _____ (прізвище та
ініціали)

© _____, 2018 рік
© _____, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Напрямок підготовки: 01 Освіта; 03 Гуманітарні науки.	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 014.01 Середня освіта (українська мова та література); 035.03 Філологія (українська мова і література)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й рік	1-й рік
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		20 год.	_8_ год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	_2_ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		46 год.	80 год.
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/1;

для заочної форми навчання – 1/9.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти» вивчається студентами-магістрами першого курсу навчання у другому семестрі й має **на меті** утвердження ідеї цілісності та консолідації української нації, пізнання унікальної національної спадщини в умовах мультикультуральності, передбачає аналіз наукового і творчого доробку як вітчизняних, так і діаспорних сподвижників української справи, сприяє формуванню свідомого педагога, здатного використовувати елементи українознавства в освітньо-виховному процесі.

Завдання:

- поглибити знання з етнопедagogіки, культурології, літератури, історії;
- простежити особливості розвитку національної системи духовних цінностей і освіти в умовах мультикультуральності;
- розвинути почуття національної гордості та самосвідомості;
- сформувати високий інтелектуально-культурний рівень студентів як освічених фахівців і свідомих громадян.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- предмет і завдання курсу;
- основні тенденції в науці та освіті;
- художньо-виховний, творчо-розвивальний потенціал мови та словесного мистецтва;
- науковий і творчий доробок як вітчизняних, так і діаспорних сподвижників;
- досягнення українців у різних галузях мистецтва і культури;
- твори українських письменників, пов'язані з проблематикою, яку розглядають у межах курсу.

Вміти:

- використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема в професійному спілкуванні;
- усвідомлювати специфіку предметної області та розуміти особливості професійної діяльності, взаємозв'язки філологічної науки з іншими галузями науки і практики;

- застосовувати сучасні інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукових досліджень;
- володіти критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії і досвід (вітчизняний та закордонний) у процесі вирішення професійних і соціальних завдань;
- забезпечувати рівноправність (расову, гендерну, релігійну, політичну тощо), враховувати індивідуальні особливості учасників освітнього процесу;
- володіти здатністю до самостійного та автономного навчання впродовж життя за індивідуальною траєкторією розвитку;
- дотримуватися правил академічної доброчесності.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Зміст та основні поняття курсу.

Тема 1. Предмет, зміст і завдання курсу.

Поняття українознавство.

Етапи розвитку українознавства як науки.

Українознавчі студії як джерело поширення знань про Україну в європейській спільноті.

Джерельні та історіософські засади українознавства як науки.

Українознавчі видання.

(енциклопедії, науково-бібліографічні довідники, підручники, часописи).

Тема 2. Українознавство в системі освіти, науки, культури, державотворення.

Глобалізація і проблеми української національно-державної ідентичності.

Особливості розвитку національної освіти і культури в різних соціокультурних середовищах.

Мова як головний чинник національної самоідентифікації
 Національна політика освітньої галузі: проблеми і перспективи («Національна програма патріотичного виховання населення, формування здорового способу життя, зміцнення моральних засад суспільства», затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 1697 від 15.09.2008 р.; Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України (1993 р.) Національна доктрина розвитку освіти України, затверджена Указом Президента України (2002 р.)

Тема для самостійної роботи.

Українознавство за кордоном.

Еміграційні процеси. Виникнення УВАН (Українська вільна академія наук) та її діяльність. Світовий конгрес українців.

Тема для самостійної роботи. Центри українознавства в Україні та за

кордоном (Інститут українознавства ім.І.Крип'якевича НАН України, Інститут українознавства ПНУ та ін.), їх діяльність.

Тема для самостійної роботи. Українознавство в іменах.

Модуль 2. Етноментальні особливості українців

Тема 3. Етнопедagogіка і освітньо-виховний досвід українського народу.

Історичні аспекти етнопедagogіки (з найдавніших часів до наших днів).

Культуровідпо-відність виховання (спадкоємність поколінь, формування особистості і оточення).

Мета, зміст і методи народного виховання. Трудове виховання.

Тема 4. Етнопсихологічні особливості українців. Основні етнічні та культурологічні ознаки нації.

Соціально-психологічна сутність поняття «нація».

Дослідження етнопсихології українців (В. Липицький, Д. Чижевський, М. Гоца, П. Юркевич та ін.).

Іван Рибчин про «Геопсихічні реакції і вдача українця».

Поняття ментальності та його відображення в різних сферах мистецтва, зокрема літ.

Тема 5.

Етногенез українців. Культурно-історичні відмінності етнографічних регіонів України. Методика «навчання через дослідження».

Організація і методика проведення українознавчих експедицій, зокрема Гуцульським регіоном.

Тема 6. Поняття «імагологія».

Етнокультурні і національні образи інших народів. Літературна імагологія, і її вираження у художніх творах, зокрема на історичну тематику.

Тема 7. Вплив релігії на культуру, освіту, духовне життя народу.

Давні вірування українців.

Вплив релігії на світогляд українців та процес виховання.

Розвиток освіти при монастирях. Церковні школи.

Псалми, містерії як літературні жанри, породжені релігійним світоглядом.

Самостійна робота.

Модуль 3. Відображення світогляду народу в його культурно-мистецькій спадщині.

Тема 8.

Семантики та функціонування національної символіки.

Національно-етнічні, регіональні символи.

Геральдика.

Релігійні символи.

Символи у різних сферах мистецтва

Українська словесна творчість (усна і писемна): символи, образи-символи

Тема 9.

Прояви світогляду українців у фольклорі, зокрема регіональному.

Визначення ролі і місця усної народної словесності у контексті українознавства як інтегрованої науки.

Вірування і обряди вашої території.

Світогляд українців і його проєкція на творчість (індивідуальна, групова).

Художнє відображення світогляду гуцулів у творчості українських

письменників (на прикладі творів М. Черемшини).
<p>Тема 10. Кобзарі і бандуристи в історії національної культури. Народна й авторська пісня як вираження світогляду народу. Кобзарі та лірники, виконавці народних дум, історичних пісень (О. Вересай, Г. Гончаренко, М. Кравченко та ін.). Сучасні виконавці: «Шпилясті кобзарі», Василь та Микола Литвини, В. Нечепя. Національна капела бандуристів України. Авторські вірші, які стали народними піснями.</p>
<p>Тема 11. Гумор та артистизм українців як одна з визначальних рис народного характеру. Їх вплив на виховання підростаючого покоління (на прикладі народної творчості: «водіння кози», Маланка, фрагменти весільного обряду та авторських творів.</p>
<p>Тема 12. Прояви синтезу мистецтв у національній культурі. Поняття синкретизму мистецтва. Література і музичне мистецтво (на прикладі худ. творів О. Кобилянської, Лесі Українки). Література і образотворче мистецтво (на прикладі творів В. Винниченка). Література і театр (на прикладі творів М. Куліша).</p>
<p>Тема 13. Внесок українського театру у збереження національної ідентичності. Специфіка розвитку українського театру в умовах бездержавності та політичних утисків. Театр «за дротами». Активна громадянська позиція і творча співпраця Леся Курбаса і Миколи Куліша, їх роль та в утвердженні українства. Сучасні постановки, їх вплив на виховання школярів.</p>
<p>Тема 14. Розвиток української кіноіндустрії у часи заборон і переслідувань та на сучасному етапі. Внесок О. Довженка в розвиток українського кіно. Творча співпраця Параджанова і Миколайчука. Сучасна кіноіндустрія і її вплив на формування національного світогляду. Фільми «Заборонений», «Чорний ворон» та ін. у контексті збереження національної пам'яті та формування свідомої особистості.</p>
<p>Тема 16-17. Українознавство в іменах. Контроль самостійної роботи. Виступи, презентації.</p>

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Українознавство в системі освіти, науки, культури, державотворення.

1. Глобалізація і проблеми української національно-державної ідентичності.
2. Особливості розвитку національної освіти і культури в різних соціокультурних середовищах.
3. Мова як головний чинник національної самоідентифікації
 Національна політика освітньої галузі: проблеми і перспективи («Національна програма патріотичного виховання населення, формування здорового способу життя,

зміцнення моральних засад суспільства», затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 1697 від 15.09.2008 р.; Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України (1993 р.)

4. Національна доктрина розвитку освіти України, затверджена Указом Президента України (2002 р.)

Література

Кононенко П. Українознавство: Підручник для вищих навчальних закладів. К. : Науково-дослідний інститут українознавства, 2005. 680 с.

<http://www.ndiu.org.ua/images/book/ukrainoznavstvo.pdf>

Кононенко П., Пономаренко А. Українознавство: Конспект лекцій. К.: МАУП, 2005. 392 с. http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ukr_znavstvo.pdf

Ключковська І., Галько О. Освіта українського зарубіжжя як фактор збереження етнонаціональної ідентичності. *Українознавство*. 2006. Ч. 4. С. 354-359. <file:///C:/Users/ifcem/Downloads/701.pdf>

Кононенко П. Історія становлення НДІУ як віддзеркалення утвердження теорії українознавства на теренах України у 90-х рр. ХХ ст. *Українознавство*. 2004. Ч. 1-2. С. 207-214.

Токар Л. Самоідентифікація в системі самопізнання та самотворення народу. *Українознавство*. 2004. Число 1-2. С. 164-168.

Горенко-Баранівська Л. Українознавство в системі вищої мистецької освіти ХХІ століття: історичні та методологічні імперативи. <http://archive.ndiuvi.org.ua/text.html?id=1985&category=50>

Яковлев О., Шульгіна В. Українознавство як методологія культурологічних досліджень доби національного відродження. *Культурологія*. 2014. С. 67-71. <file:///C:/Users/ifcem/Downloads/138098-296456-2-PB.pdf>

Тема 2. Етнопедагогіка і освітньо-виховний досвід українського народу.

1. Історичні аспекти етнопедагогіки (з найдавніших часів до наших днів).
2. Спадкоємність поколінь, оточення, формування нац. свідомої особистості.
3. Мета, зміст і методи народного виховання.
4. Морально-етичні норми і трудове виховання (на прикладі фольклору, п'єси О. Коломійця «Дикий ангел»).

Література

Кухта М. Виховний національний ідеал у творах закарпатських письменників-освітян 20-30-х років ХХ століття. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*. Вип. 23. Ужгород: Ужгородський нац. унів-т, 2018. С. 184-187.

Мосіяшенко В. Українська етнопедагогіка: Навч. посіб., Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 176 с.

Сявавко Є. Українська етнопедагогіка: Навч.-метод. посіб. Л., 2002.

Євтух В., Марушкевич А., Дем'яненко Н., Чепак В., Етнопедагогіка. Ч. І: Навч. посібник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2003.

https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/library/etnopedagogika_evtuh.pdf

Тема 3. Етнопсихологічні особливості українців. Основні етнічні та культурологічні ознаки нації.

1. Соціально-психологічна сутність поняття «нація».
2. Дослідження етнопсихології українців (В. Липицький, Д. Чижевський, М. Гоца, П. Юркевич та ін.).
3. Іван Рибчин про «Геопсихічні реакції і вдача українця».
4. Поняття ментальності та його відображення в різних сферах мистецтва, зокрема літ.

Література

Махній М. Homo ethnikos: психологія і культура. Чернігів : Вид. Лозовий В.М., 2012. 400 с.

Куєвда В. Міфологічні джерела української етнокультурної моделі: психологічний аспект. Донецьк : Український культурологічний центр, Донецьке відділення НТШ, 2007. 264 с.

Попович М. Проблеми теорії ментальності / відп. ред. М. Попович. К.: Наук. думка, 2006. 407 с.

Тема 4. Вплив релігії на культуру, освіту, духовне життя народу.

1. Давні вірування українців.
2. Вплив релігії на світогляд українців та процес виховання.
3. Розвиток освіти при монастирях. Церковні школи.
4. Псалми, містерії як літературні жанри, породжені релігійним світоглядом.
5. Самостійна робота.

Література

Сценічне слово благовісту: Антологія української релігійно-християнської драми ХХ–ХХІ століття / Упорядн., авт. вступ. ст. та прим. С. І. Хороб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. 648.

Слово Благовісту: Українська релігійна поезія / Упорядник і автор передмови Т. Салига. Львів : Світ, 1999. 781 с.

Антофійчук В., Нямцу А. Євангельські мотиви в укр. літ. кінця ХІХ-ХХ ст. Чернівці : Рута, 1996. 208 с.

Тема 5. Семантики та функціонування національної символіки.

1. Національно-етнічні, регіональні символи.
2. Геральдика.
3. Релігійні символи.
4. Символи у різних сферах мистецтва
5. Українська словесна творчість (усна і писемна): символи, образи-символи.

Література

Калашник В. Українські вербальні символи як чинник національно-культурної самоідентифікації.

Українознавство. 2005. Ч. 4. С. 104-106. <file:///C:/Users/ifcem/Downloads/132.pdf>

Ткаченко А. Символ хреста і спроба структурування літературознавчих категорій. *Біблія і культура*. Чернівці : Рута, 2000. Випуск 1. С. 127-129.

Комариця М. Тернова символіка у творчості І.Франка: джерела та літературний контекст. *Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин*: Матеріали міжнар. наук. конф. Л., 1998. С. 384-389.

Тема 6. Прояви світогляду українців у фольклорі, зокрема регіональному.

1. Визначення ролі і місця усної народної словесності у контексті українознавства як інтегрованої науки.
2. Вірування і обряди вашої території.
3. Світогляд українців і його проєкція на художню творчість (індивідуальна, групова).
4. Художнє відображення світогляду гуцулів у творчості українських письменників (на прикладі творів М. Черемшини).

Література

Пушик С. Легенди та Перекази: в 2 т. / [упоряд. : Г. Пушик, Б. Влашин]. Івано-Франківськ : Фоліант, 2019. Т. 1 639 с. Т. 2. 543 с.

Тиховська О. Психоаналітичний аспект уявлень про «нечистих духів» у міфології Закарпаття. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознав.*

Вип.23. Ужгород: Ужгородський нац. унів-т, 2018. С. 321-325.

Гнатюк В. Нарис української міфології. Л. : Інститут народознавства НАН України, 2000. 264 с.

Перев'язко Р. Народнопісенні мотиви у творчості Р. Купчинського (1916-1920).

<http://phh.dspu.edu.ua/article/viewFile/178063/178101>

Тема 7. Кобзарі і бандуристи в історії національної культури.

1. Народна й авторська пісня як вираження світогляду народу.
2. Кобзарі та лірники, виконавці народних дум, історичних пісень (О. Вересай, Г. Гончаренко, М. Кравченко та ін.).
3. Сучасні виконавці (народні інструменти): «Шпилясті кобзарі», Василь та Микола Литвини, В. Нечепа. Національна капела бандуристів України.
4. Авторські вірші, які стали народними піснями.

Література

Божко М., Пасько М. Духовні наставники народу: кобзарство в Україні, бібліографічний нарис. Київ, 2015. 76 с.

[Жеплинський Б.](#), [Ковальчук Д.](#) Українські кобзарі, бандуристи, лірники. Енциклопедичний довідник. Львів: Галицька видавнича спілка, 2011. 316 с.

Небрат Н. Кобзарі – уособлення мудрості народної. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 9. С. 39-41.

Жеплинський Б. Коротка історія кобзарства в Україні, Львів: Край, 2000. 196 с. Маркевич Н.

Бандурист. Мислене древо [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.myslenedrevo.com.ua/ru/Lit/M/MarkevychM/Verses/Bandurist.html>

Гундорова Т. Кобзар Дармограй. Про літературні маски Шевченка. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.istpravda.com.ua/articles/2014/03/8/141809/>

Кравченко В. Образна символіка у баладах Тараса Шевченка. Дивослово. 2001. №7. С. 5-Головецька Н. Українські історичні пісні. 8 клас. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2009. № 9. С. 21-23.

Тема 8. Прояви синтезу мистецтв у національній культурі.

1. Поняття синкретизму мистецтва.
2. Література і музичне мистецтво (на прикладі худ. творів О. Кобилянської, Лесі Українки).
3. Література і образотворче мистецтво (на прикладі творів В. Винниченка).
4. Література і театр (на прикладі творів М. Куліша).

Література

Проблеми міжвидового синтезу в українській культурі в полі діалогів різнонаціональних культурних традицій: колективна монографія / [Голов. ред. Г. Скрипник] ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 592 с.

Режим доступу: <http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/monografiji/2019/udkin.pdf>

Українська література в системі українознавства: Посібник / Укл. Денисюк С.П., Кононенко П. К. : НДІУ, 2004. 300 с.
<http://ndiu.org.ua/images/book/posibnik.pdf>

Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. К. : Наукова думка, 2008. 544 с.

Синтез мистецтв.
http://studme.com.ua/193904035002/etika_i_estetika/sintez_iskusstv.h

Тема 9. Внесок українського театру у збереження національної ідентичності.

1. Специфіка розвитку українського театру в умовах бездержавності та політичних утисків.
2. Театр «за дротами».
3. Активна громадянська позиція і творча співпраця Леся Курбаса і Миколи Куліша, їх роль та в утвердженні українства.
4. Сучасні постановки, їх вплив на виховання школярів.

Література

Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ– початку ХХ ст.: навч. посібн. К. : Академвидав, 2010. 256 с.

Мороз Л. Іван Тобілевич (І. Карпенко-Карий). *Історія української літератури ХІХ століття* : у 2 кн. / [за ред. Жулинського]. Кн. 2. К. : Либідь, 2006. С. 647-673.

Павлівшена Л. Модифікація жанру комедії у творчості Івана Карпенка-Карого : автореф. дис. ... канд. філолог. наук : 10.01.01 – укр. літ. Чернівці, 2010. 20 с.

Тема 10. Розвиток української кіноіндустрії у часи заборон і переслідувань та на сучасному етапі.

1. Внесок О. Довженка в розвиток українського кіно.
2. Творча співпраця Параджанова і Миколайчука.
3. Сучасна кіноіндустрія і її вплив на формування національного світогляду.

4. Фільми «Заборонений», «Чорний ворон» та ін. у контексті збереження національної пам'яті та формування свідомої особистості.

Література

Легенда світового кіно – Олександр Довженко.
<http://ukrainemiroff.com/showNews/83>

Госейко Л.

Історія українського кінематографа. 1896-1995 : пер. с фр. / Пер. Станіслав Довганюк; Відп. ред. і передм. Володимир Войтенко. К. : KINO-КОЛО, 2005. 464 с.

Нариси з історії кіномистецтва України / ІПСМ АМУ; Ред.- упоряд. І. Б. Зубавіна; Наук. ред. Скуратівський, О. С. Мусієнко; К. : Інтертехнол., 2006. 864 с.

Ілляшенко В. Історія українського кіномистецтва. К. : Вік, 2004. 412 с.

Тема 11-12. Українознавство в іменах.

Контроль самостійної роботи. Виступи, презентації.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	і н д	с. р.
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Зміст та основні поняття курсу.												
Модуль 1. Зміст та основні поняття курсу. Тема 1. Предмет, зміст і завдання курсу. Поняття українознавство. Етапи розвитку українознавства як науки. Українознавчі студії як джерело поширення знань	4	2				2	11	2	2			7

<p>про Україну в європейській спільноті. Джерельні та історіософські засади українознавства як науки. Українознавчі видання. (енциклопедії, науково-бібліографічні довідники, підручники, часописи).</p>												
<p>Тема 2. Українознавство в системі освіти, науки, культури, державотворення. Глобалізація і проблеми української національно-державної ідентичності. Особливості розвитку національної освіти і культури в різних соціокультурних середовищах. Мова як головний чинник національної самоідентифікації. Національна політика освітньої галузі: проблеми і перспективи («Національна програма патріотичного виховання населення, формування здорового способу</p>	4	2			2	9	2					7

життя, зміцнення моральних засад суспільства», затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 1697 від 15.09.2008 р.; Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), затверджена Постановою Кабінету Міністрів України (1993 р.) Національна доктрина розвитку освіти України, затверджена Указом Президента України (2002 р.)											
Тема для самостійної роботи. Українознавство за кордоном. Еміграційні процеси. Виникнення УВАН (Українська вільна академії наук) та її діяльність. Світовий конгрес українців.	2					2	8				8
Тема для самостійної роботи. Центри українознавства в Україні та за кордоном (Інститут українознавства ім.І.Крип'якевича НАН України, Інститут українознавства ПНУ та ін.), їх діяльність.	2					2	10				10

Тема для самостійної роботи. Українознавство в іменах. Філософія чину Донцова.	2					2						
Разом за змістовим модулем 1	14	2	2			10	38	4	2			32
Змістовий модуль 2. Етноментальні особливості українців												
Модуль 2. Етноментальні і особливості українців Тема 3. Етнопедagogіка і освітньо-виховний досвід українського народу. Історичні аспекти етнопедagogіки (з найдавніших часів до наших днів). Культуровідповідність виховання (спадкоємність поколінь, формування особистості і оточення). Мета, зміст і методи народного виховання. Трудове виховання.	4		2			2	10	2				8
Тема 4. Етнопсихологічні особливості українців. Основні етнічні та культурологіч-	4		2			2	10					10

<p>ні ознаки нації. Соціально-психологічна сутність поняття «нація». Дослідження етнопсихології українців (В. Липицький (про «вищі одиниці» і чернь), Д. Чижевський, М. Гоца, П. Юркевич та ін.). Іван Рибчин про «Геопсихічні реакції і вдача українця». Поняття ментальність та його відображення в різних сферах мистецтва, зокрема літ.</p>													
<p>Тема 5. Етногенез українців. Культурно-історичні відмінності етнографічних регіонів України. Методика «навчання через дослідження». Організація і методика проведення українознавчих експедицій, зокрема Гуцульським</p>	4	2			2	10	2						8

регіоном.												
Тема 6. Поняття «імагологія». Етнокультурні і національні образи інших народів. Літературна імагологія, і її вираження у художніх творах, зокрема на історичну тематику. Національна нарація за С. Андрусів.	6	2				4	12					1 2
Тема 7. Вплив релігії на культуру, освіту, духовне життя народу. Давні вірування українців. Вплив релігії на світогляд українців та процес виховання. Розвиток освіти при монастирях. Церковні школи. Псалми, містерії як літературні жанри, породжені релігійним світоглядом. Самостійна робота.	6	2	2			2	10					1 0
Разом за змістовим модулем 2	24	6	6			12	52	4				4 8
<i>Змістовий модуль 3. Відображення світогляду народу в його культурно-мистецькій спадщині.</i>												

<p>Тема 8. Семантики та функціонування національної символіки. Національно-етнічні, регіональні символи. Геральдика. Релігійні символи. Символи у різних сферах мистецтва Українська словесна творчість (усна і писемна): символи, образи-символи</p>	6	2	2			2						
<p>Тема 9. Прояви світогляду українців у фольклорі, зокрема регіональному. Визначення ролі і місця усної народної словесності у контексті українознавства як інтегрованої науки. Вірування і обряди вашої території. Світогляд українців і його проєкція на творчість (індивідуальна, групова). Художнє</p>	7	2	2			3						

<p>відображення світогляду гуцулів у творчості українських письменників (на прикладі творів М. Черемшини).</p>												
<p>Тема 10. Кобзарі і бандуристи в історії національної культури. Народна й авторська пісня як вираження світогляду народу. Кобзарі та лірники, виконавці народних дум, історичних пісень (О. Вересай, Г. Гончаренко, М. Кравченко та ін.). Сучасні виконавці: «Шпилясті кобзарі», Василь та Микола Литвини, В. Нечепа. Національна капела бандуристів України. Авторські вірші, які стали народними піснями.</p>	4	2				2						
<p>Тема 11. Гумор та артистизм українців як одна з визначальних</p>	5		2			3						

<p>рис народного характеру. Їх плив на виховання підростаючого покоління (на прикладі народної творчості: «водіння кози», Маланка, фрагменти весільного обряду та авторських творів.</p>													
<p>Тема 12. Прояви синтезу мистецтв у національній культурі. Поняття синкретизму мистецтва. Література і музичне мистецтво (на прикладі худ. творів О. Кобилянської, Лесі Українки). Література і образотворче мистецтво (на прикладі творів В. Винниченка). Література і театр (на прикладі творів М. Куліша).</p>	5		2			3							
<p>Тема 13. Внесок українського театру у збереження національної ідентичності.</p>	7	2	2			3							

<p>Специфіка розвитку українського театру в умовах бездержавності та політичних утисків. Театр «за дротами». Активна громадянська позиція і творча співпраця Леся Курбаса і Миколи Куліша, їх роль та в утвердженні українства. Сучасні постановки, їх вплив на виховання школярів.</p>												
<p>Тема 14. Розвиток української кіноіндустрії у часи заборон і переслідувань та на сучасному етапі. Внесок О. Довженка в розвиток українського кіно. Творча співпраця Параджанова і Миколайчука. Сучасна кіноіндустрія і її вплив на формування національного світогляду. Фільми</p>	10	2	2			6						

«Заборонений», «Чорний ворон» та ін. у контексті збереження національної пам'яті та формування свідомої особистості.												
Тема 16-17. Українознавство в іменах. Контроль самостійної роботи. Виступи, презентації.	8	2	4			2						
Разом за змістовим модулем 3	52	12	16			24						
Усього годин	90	12	18			90	8	2				80

Модуль 4. Підсумковий контроль

Екзамен												
---------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Підсумковий контроль: екзамен (перевірка набутих знань, що включає самостійну й аудиторну роботу).

Програмові вимоги додаються.

5. Теми практичних занять (для д.ф.н.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Українознавство в системі освіти, науки, культури, державотворення.	2
2.	Етнопедagogіка і освітньо-виховний досвід українського народу.	2
3.	Етнопсихологічні особливості українців. Основні етнічні та культурологічні ознаки нації.	2
4.	Вплив релігії на культуру, освіту, духовне життя народу.	2
5.	Семантики та функціонування національної символіки.	2
6.	Прояви світогляду українців у фольклорі, зокрема регіональному.	2
7.	Гумор та артистизм українців як одна з визначальних рис народного характеру.	2
8.	Прояви синтезу мистецтв у національній культурі.	2

9.	Внесок українського театру у збереження національної ідентичності.	2
10.	Розвиток української кіноіндустрії у часи заборон і переслідувань.	2
11-12	Українознавство в іменах.	
	Разом	24

Теми практичних занять (для з.ф.н.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет, зміст і завдання курсу «Українознавство». Етапи розвитку українознавства як науки.	2

6. Теми семінарських занять (навчальним планом не передбачено)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		

7. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачено)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість год.
1.	Опрацювати: Яковлев О., Шульгіна В. Українознавство як методологія культурологічних досліджень доби національного відродження. <i>Культурологія</i> . 2014. С. 67-71. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/138098-296456-2-PB.pdf	3
2.	Опрацювати: Горенко Л., Новосад С. Українознавство в системі вищої мистецької освіти ХХІ століття: історичні і методологічні імперативи. <i>Українознавство</i> . 2010. Ч. 1. С. 61-65. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/1985.pdf	2
3.	Мафтин Л. <u>Актуалізація проблематики концентру українознавства «Україна – етнос» в умовах оновлення змісту вітчизняної освіти.</u> <i>Збірник наукових праць «Педагогічний дискурс»</i> . 2016. Вип. 20. Pedagogical Discourse, Issue 20, 2016. С.127-132. http://peddyskurs.kgpa.km.ua/Files/20/22.pdf	3
4.	Опрацювати: Шерех Ю. Етюди про національне в літературах сучасності. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Sheveliov_Yurii/Etiudy_pro_natsionalne_v_literaturakh_suchasnosti_Do_teorii_natsionalno-	3

	orhanichnykh.styiv/	
5.	Опрацювати: Ісаєвич Я. Міжнародна асоціація українців та міжнародні конгреси українців. [Електронний ресурс]. http://www.history.org.ua/?termin=Mizhnarodna asotsiatsiya ukrainiv	3
6.	Опрацювати: Кухта М. Виховний національний ідеал у творах закарпатських письменників-освітян 20-30-х років ХХ століття. <i>Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства</i> . Вип. 23. Ужгород: Ужгородський нац. унів-т, 2018. С. 184-187.	3
7.	Опрацювати: Зеленчук І., Зеленчук Я. Організацію і методику проведення учнівських українознавчих експедицій загальноосвітніми навчальними закладами Гуцульського регіону України. <i>Українознавство</i> . 2009. Ч. 4. С. 302-305. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/1847.pdf	3
8.	Опрацювати: Кіор Н. Літературна імагологія: вивчення образів інших етнокультур у національній літературі. <i>Питання літературознавства</i> . 2010. Вип. 79. С. 290-299. Режим доступу: file:///C:/Users/ifcem/Downloads/Pl_2010_79_39.pdf Підібрати ілюстрації з худ. творів.	4
9.	Калашник В. Українські вербальні символи як чинник національно-культурної самоідентифікації. <i>Українознавство</i> . 2005. Ч. 4. С. 104-106. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/132.pdf	3
10	Перев'язко Р. Народнопісенні мотиви у творчості Р. Купчинського (1916-1920). http://phh.dspu.edu.ua/article/viewFile/178063/178101	3
11	Дослідити творчу співпрацю Леся Курбаса і Миколи Куліша	2
12	Вдовенко Л. Відображення світогляду наших предків у повісті О. Довженка «Зачарована Десна». <i>Дивослово</i> . 1999. № 11. С. 42-45.	3
13	Опрацювати передмову Т. Салиги «І зорі на небі вмивались сльозами» до «Стрілецька Голгофа. Спроба антології».	3
14	Опрацювати монографію М. Тимошика «Українознавчі проблеми в науковій, публіцистичній, редакторській і видавничій діяльності Івана Огієнка».	3
15	Переглянути фільм «Заборонений».	2
16	Переглянути фільми із серії «Моя адреса Соловки».	3
	РАЗОМ	

Самостійна робота (з.ф.н.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювати: Яковлев О., Шульгіна В. Українознавство	4

	як методологія культурологічних досліджень доби національного відродження. <i>Культурологія</i> . 2014. С. 67-71. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/138098-296456-2-PB.pdf	
2.	Опрацювати: Горенко Л., Новосад С. Українознавство в системі вищої мистецької освіти ХХІ століття: історичні і методологічні імперативи. <i>Українознавство</i> . 2010. Ч. 1. С. 61-65. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/1985.pdf	4
3.	Опрацювати статтю Ю. Шереха «Етюди про національне в літературах сучасності»	6
4	Опрацювати: Зеленчук І., Зеленчук Я. Організацію і методику проведення учнівських українознавчих експедицій загальноосвітніми навчальними закладами Гуцульського регіону України. <i>Українознавство</i> . 2009. Ч. 4. С. 302-305. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/1847.pdf Підготувати інформацію про свою територію.	8
5.	Опрацювати: Кіор Н. Літературна імагологія: вивчення образів інших етнокультур у національній літературі. <i>Питання літературознавства</i> . 2010. Вип. 79. С. 290-299. Режим доступу: file:///C:/Users/ifcem/Downloads/Pl_2010_79_39.pdf Підібрати ілюстрації з худ. творів.	6
6.	Литвиненко Г. Генеза української ментальності у духовному просторі героїв О.Довженка. <i>Сучасний погляд на літературу: науковий збірник</i> . К., 2000. С.95-104.	6
7.	Представники січового стрілецтва у літ. Опрацювати передмову Т. Салиги «І зорі на небі вмивались сльозами» до «Стрілецька Голгофа. Спроба антології».	6
8.	Калашник В. Українські вербальні символи як чинник національно-культурної самоідентифікації. <i>Українознавство</i> . 2005. Ч. 4. С. 104-106. file:///C:/Users/ifcem/Downloads/132.pdf	4
9.	Перев'язко Р. Народнопісенні мотиви у творчості Р. Купчинського (1916-1920). http://phh.dspu.edu.ua/article/viewFile/178063/178101 Підготувати презентацію про прояв національного світогляду в творчості письменника (на вибір)	8
10.	Мафтин Л. <u>Актуалізація проблематики концентру українознавства «Україна – етнос» в умовах оновлення змісту вітчизняної освіти.</u> <i>Збірник наукових праць «Педагогічний дискурс»</i> . 2016. Вип. 20. Pedagogical Discourse, Issue 20, 2016. С.127-132. http://peddyskurs.kgpa.km.ua/Files/20/22.pdf	4

11.	Опрацювати монографію М. Тимошика «Українознавчі проблеми в науковій, публіцистичній, редакторській і видавничій діяльності Івана Огієнка»	8
12.	Переглянути фільм «Заборонений».	4
13.	Переглянути фільми із серії «Червоний ренесанс».	4
14.	Переглянути 3 фільми із серії «Моя адреса Соловки».	8
	Разом	80

9. Індивідуальні завдання (за бажанням)

Написання реферату за визначеними темами:

1. Українознавство як система національної духовності. Стан та перспективи розвитку.
2. Сучасні концепції українознавства: їх засади.
3. Перспективи розвитку вузівських українознавчих наукових проєктів.
4. Характер та досягнення вітчизняного українознавства.
5. Українознавство на сучасному етапі: проблеми та перспективи.
6. НТШ як прообраз академії українознавства.
7. Концепції генезису українського етносу.
8. Значення зарубіжних українознавчих досліджень.
9. Діалог-сплав культур Сходу та Заходу в українській літературі.
10. Вияви української ментальності у романі К.Мотрич «Ніч після сходу сонця».
11. Особливості менталітету поезії українських шістдесятників.
12. Ідея національно-духовного відродження і література.
13. Мова як форма безсмертя етносу.
14. Проблема української ментальності (на матеріалі творів українських письменників).
15. Мовно-художнє буття як втілення української ідеї: парадоксальність прояву.
16. Характер та літературно-естетичне значення українських та закордонних франкознавчих досліджень.
17. Найважливіші проблеми франкознавства та шляхи їх вирішення.
18. Категорії національного характеру (збереження певних архетипів) і національної свідомості (усвідомлення народом свого права на національну своєрідність).
19. Змістова наповненість «Щоденників» С.Єфремова.
20. Національна ідея у творчості (поезія, проза, драматургія, публіцистика на вибір) І.Франка.
21. Національно-патріотичні ідеї у творчості січовиків (Л.Лепкий, О.Бабій та ін.).
22. Патріотична тональність популярного пісенного доробку Р.Купчинського.
23. Мотиви і образи в романтично-сатиричній поемі Р.Купчинського «Скоропад».
24. Парадигми національного у літературно-критичній діяльності М.Євшана.
25. Драматизм «роздвоєння душі» М.Гоголя в оцінці І.Франка, М.Євшана, С.Єфремова.

26. Національна своєрідність публіцистичного доробку М.Євшана.
 27. Творчість Р.Купчинського в контексті поезії Січового стрілецтва.

10. Методи навчання

Методичні засади вивчення «Українознавства в контексті становлення і розвитку національної освіти» визначаються його принципами системності, історизму, науковості та інтегративності знань; методами аналізу та синтезу, поєднання вітчизняного та зарубіжного досвіду. Враховуючи специфіку навчальної дисципліни, мету, завдання, використовуються такі методи навчання: словесні (бесіда, лекція); наочні (демонстрація фільмів, перегляд вистав, презентації); пошукові, дослідницькі методи. З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, дискусія, тренінг, мозковий штурм, застосування ІКТ для презентації й опрацювання навчального матеріалу) методи. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, порівняльно-історичний та компаративний, герменевтичний методи.

11. Методи контролю

Контроль набутих знань і вмінь із навчальної дисципліни «Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти» здійснюється у два етапи:

- на практичних заняттях (усне опитування на практичних заняттях); при перевірці виконаної студентом самостійної роботи чи індивідуальних завдань; контроль знань (шляхом усного чи письмового опитування студентів);
- самоконтроль;
- екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання: для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі засоби діагностики успішності навчання, як поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей під час практичних занять, написання контрольної роботи та поточне тестування), контроль за самостійною роботою (виконання завдань до практичних занять, написання власного родоводу), підготовка навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) на запропоновану тему. Завершенням курсу є іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
п/о	п/о	п/о	п/о	п/о	п/о	п/о	п/о	п/о	100
Робота на практичних заняттях – 30									50+
Контрольна робота – 10									50(екз.)
Самостійна робота – 10									

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Вівчарик Н. Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти: Методичні рекомендації. Івано-Франківськ : Територія друку, 2020. 42 с.
2. Історія українознавства: навчальний посібник [для студ. ВНЗ] / Кол. авторів: П. Кононенко, Л. Токар (кер. проекту та наук, ред.). К. : Академвидав, 2011. 512 с.
3. Касян Л., Семенюченко О. Практикум з українознавства [Для слухачів курсів підвищення кваліфікації з українознавства, вчителів ЗНЗ, методистів, студентів, викладачів ВНЗ]. К. : НДІУ, 2008. 80 с.
4. Касян Л., Семенюченко О. Українознавство у навчально-виховному процесі. Основи методики викладання: науково-методичний посібник. К. : НДІУ, 2008. 56 с.
5. Кононенко П. Українознавство: Підручник для вищих навчальних закладів. К. : Науково-дослідний інститут українознавства, 2005. 680 с. <http://www.ndiu.org.ua/images/book/ukrainoznavstvo.pdf>
6. Кононенко П., Пономаренко А. Українознавство: Конспект лекцій. К.: МАУП, 2005. 392 с. http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ukr_znavstvo.pdf
7. Українознавство: концептуальні та теоретико-методологічні основи розвитку / П. Гай-Нижник (кер. проекту). К., 2015. 504 с. <http://www.hai-nyzhnyk.in.ua/downloads/2015doc.ukrainoznavstvo>.
8. Українська література в системі українознавства: Посібник / Укл. Денисюк С.П., Кононенко П. К. : НДІУ, 2004. 300 с. <http://ndiu.org.ua/images/book/posibnik.pdf>

14. Рекомендована література

Азьомов В. Духовна архетипна система етнонаціонального у викладанні української літератури в загальноосвітній школі. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 4. С. 31-37.

Вівчарик Н. Львівське угруповання письменників «Логос» (1922-1939) у контексті літератури опору: національно-культурна специфіка. *Літературознавчі студії*. Вип. 47. Київ: Київський національний університет ім. Т. Шевченка, 2016. С. 49-55.

Вівчарик Н. Трансформація євангельського сюжету в п'єсах «На полі крові» Лесі Українки та «Голгота – Страсті, Смерть і Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа» Григора Лужницького. *Слово: Прикарпатський вісник НТШ*. № 2 (54). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2019. С. 298-304.

Гене́за етнопсихоло́гії в Україні XIX століття: історико-етнологічний аспект. Л. : Інститут народознавства НАН України, 2007. 224 с.

Іванишин М. Дискурс національної ідентичності в українському постколоніальному літературознавстві. Монографія. Дрогобич: Посвіт. 2015. 207с.

Іванишин М. Теоретико-методологічна модель націологічної інтерпретації: основні постколоніальні аспекти. *Рідне слово в етнокультурному вимірі: зб. наук. Праць*. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич: Посвіт, 2015. С. 363–371.

Калакура Я. Історичні засади українознавства. К.: НДІУ, 2007. 381 с.

Мосіяшенко В. Українська етнопедагогіка: навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 176 с.

[Українська етнопсихологія](#): історія, розвиток, персоналії: монографія. Л. : Ліга-Прес, 2013. 199 с.

Проблеми міжвидового синтезу в українській культурі в полі діалогів різнонаціональних культурних традицій: колективна монографія / [голов. ред. Г. Скрипник] ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 592 с.

Сценічне слово благовісту: Антологія української релігійно-християнської драми XX–XXI століття / Упорядн., авт. вступ. ст. та прим. С. І. Хороб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. 648 с.

Шаблій О. Українознавство: сумативний, міждисциплінарний та інтегративний підходи. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність: Зб. наук. праць*. Львів, 1992. С. 355-361.

Допоміжна література

1. Грабовська Ірина. Українська ментальність крізь призму XX століття. *Пам'ять століть*. 2000. №1. С. 3-13.
2. Канигін Ю. Віхи священної історії: Русь-Україна. К.: Україна, 2001. 368 с.
3. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: Франківський період. К.: Основи, 1992. 126 с.
4. Козак С. Проблеми польського українознавства. *Слово і час*. 1993. №.1. С.77-79.
5. Лосєв І. Особливості становлення російського українознавства. *Сучасність*. 2000. №7-8. С.140-144.

6. Ляхоцький В. «Тільки книжка принесе волю українському народові...» Книга, бібліотека, архів у житті та діяльності Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / В.Ляхоцький. К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2000. 528 с.
7. Романцев В. Український етнос: На одвічних землях та за їхніми межами (XVIII-XX ст.). К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1998.
8. Сорочинський ярмарок на Невському проспекті: Українська рецепція Гоголя / Упоряд. В. Агеєва. К.: Факт, 2003. 352с.
9. Салига Т. І зорі на небі вмивались сльозами. *Стрелецька Голгофа. Спроба антології*. Львів: Каменяр, 1992 С.6-30.
10. Тимошик М. «Лишусь навіки з чужиною...»: митрополит Іларіон (Іван Огієнко) і українське відродження. К.: Вид-во ім.Олени Теліги, 2000. 664 с.
11. Шлемкевич М. Загублена українська людина. К.: МП «Фенікс», 1992. 157 с.
12. Юрій М. Етногенез та менталітет українського народу. К.: Таксон, 1997. 237 с.

15. Інформаційні ресурси

Електронна бібліотека ПНУ <http://lib.pnu.edu.ua/electronic.php>

Зразки завдань для контрольної роботи

КОНТРОЛЬНА РОБОТА «Українознавство в контексті становлення і розвитку національної освіти»

ВАРІАНТ 1

1. Проаналізуйте особливості розвитку українознавства як дисципліни.
2. Хвили еміграції. Митці-емігранти.
3. Проаналізуйте відображення ідейно-філософського світогляду митця у його творчості (на вибір студента).

ВАРІАНТ 2

1. Розвиток сучасного українського кіно його вплив на формування національно свідомої особистості.
2. Творча співпраця Леся Курбаса і Миколи Куліша як спроба збереження і розвитку національної культури в радянські часи.
3. Гумор та український артистизм у п'єсі О. Коломійця «Фараони».

ВАРІАНТ 3

1. Державна мова як спосіб єднання української нації. Сучасні програми державної мовної політики.
2. Вплив релігії на національну культуру. Релігійні символи у художніх текстах (проілюструвати).
3. Імагологія у координатах українознавства.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ

Політично і державно організований народ – це:

{

етнос

демос

народність

=нація

}

Скільки хвиль еміграцій українців традиційно виділяють історики?

{

дві

три

=чотири

шість

}

Котра з еміграційних хвиль викликана першою світовою війною й датується з 1920-го по 1930 рік?

{

перша

=друга

третя

четверта

}

Котра хвиля емігрантів тривала з 1947-го по 1953 рік?

{

друга

=третя

шоста

немає правильної відповіді

}

Українознавство як важливий напрям соціогуманітаристики дозволяє об'єднати представників різних дисциплін у:

{

=спільних новаторських наукових дослідженнях про Україну та українців
спільних читаннях літератури, написаної письменниками української діаспори
спільній діяльності українських видань за кордоном
спільноти, що займаються дослідженням хвиль української еміграції

}

Чималу науково-організаційну роботу в Канаді, США та Україні проводить УІТ, багаторічним головою якого є Любомир Винар. УІТ – це:

{

Українське інтелектуальне товариство

Українське імміграційне товариство

Українське інтеграційне товариство

=Українське історичне товариство

}

У Великій Британії українознавство представлене освітньо-педагогічними програмами ___ університету, які фінансував український підприємець Дмитро Фірташ, уродженець Тернопільщини.

{

=Кембріджського

Оксфордського

Лондонського

Мідлсекського

}

Після проголошення незалежності України українознавство набуло нових організаційних осередків і тематичних спрямувань, зокрема:

{

Центр українських досліджень Інституту Європи РАН

Центр історії Росії, України і Білорусі Інституту всесвітньої історії РАН

Відділ східного слов'янства Інституту слов'янознавства РАН

=усі відповіді правильні

}

Діяльність зарубіжних центрів українознавства координує (МАУ), що під головуванням академіка НАН України Ганни Скрипник до 2013 р. об'єднувала зарубіжні національні структури у 32 країнах. МАУ – це:

{

Міграційна асоціація українців

=Міжнародна асоціація українців

Міграційна асоціація українофілів

Міжнародна асоціація українофілів

}

Фундаментальні працю “Українці-русини: лінгвістичні та етнокультурні особливості в історичному розвитку” упорядковано й опубліковано спільно з науковцями:

{

=Словаччини

Росії

Польщі

Канади

}

Українознавство вивчається на кафедрах україністики та міжнародних відносин в таких польських університетах:

{

Варшавському

Краківському і Люблінському

Жешівському і Торунському

=усі відповіді правильні

}

Осередки Наукового товариства ім. Т. Шевченка у країнах Америки, Європи та Австралії видали:

{

“Енциклопедію українознавства” у 5 томах

=“Енциклопедію українознавства” у 10 томах

“Історичні монографії”

“Історичні студії”

}

Питання для підсумкового контролю.

1. Українознавство як наука і навчальна дисципліна.
2. Становлення та основні етапи розвитку українознавства
3. Українознавство як система інтегративних знань про Україну і світове українство.
4. Основні етапи розвитку українознавства. Історична зумовленість становлення системи інтегративних знань про Україну і світове українство.
5. Обґрунтуйте наукові версії походження етноніму «українець», «Україна». Поняття «Малоросія».
6. Геокультурний образ України в різні періоди історичного розвитку.
7. Поняття «етнографічна група» і «етнічна група».
8. Українська етнічна територія та її зміни протягом історичного часу.
9. Місце України у світовому геополітичному просторі.
10. Розвиток української культури в зарубіжних країнах. Вимушена еміграція. Митці-емігранти.
11. Дослідження етнопсихології українців (В. Липинський, Д. Чижевський, І. Мірчук та ін.).
12. Гумор та артистизм української нації (на прикладі обрядів, художніх творів).
13. Характерологічні особливості українців (на прикладі художніх творів).
14. Вплив геополітичного чинника на український національний характер.
15. Вплив релігії на етнопсихологічний характер українців.
16. Етнопедagogіка. Сім'я і формування українського національного характеру.
17. Національні меншини та етнічні групи України.
18. Біблійні мотиви і образи в літературі та образотворчому мистецтві.
19. Українська народна й авторська пісня і музичне мистецтво в національному просторі.
20. Етапи становлення і розвитку книгодрукування в Україні.
21. Українська література і драматичне мистецтво в координатах українознавства.
22. Державна мова як спосіб єднання української нації. Сучасні програми державної мовної політики.
23. Вплив релігії на національну культуру.
24. «Руська трійця», «Логос», відображення релігійного світогляду митців у їхній творчості.
25. Внесок О. Довженка в розвиток українського кіно.
26. Розвиток сучасного українського кіно.
27. Творча співпраця Леся Курбаса і Миколи Куліша як спроба збереження і розвитку національної культури в радянські часи.
28. Гумор та український артистизм у п'єсі О. Коломійця «Фараони».
29. Поняття «імагологія», його вираження у художніх творах, зокрема на історичну тематику.